

จัดโครงการฝึกอบรมแล้วดูงานทิพย์ เป็นเหตุให้ต้องรับผิดชอบทางละเมิด

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอแนะนำเสนอบทความกรณีหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งหนึ่ง จัดโครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงาน แต่โครงการดังกล่าวผู้เสนอโครงการ และผู้อนุมัติโครงการ ได้ดำเนินการฝึกอบรมไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (อบรมทิพย์) เป็นเหตุให้ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนคืนแก่หน่วยงาน ผู้สนใจสามารถศึกษาได้จากบทความดังที่แนะนำเสนอนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากก็น้อย

หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ มีพื้นที่รับผิดชอบดูแลทั้งเขตจังหวัดสุรินทร์ หน้าที่หลักที่สำคัญคือการจัดทำบริการสาธารณะ หรือหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ระเบียบ กฎหมายได้กำหนดเอาไว้ และที่สำคัญอีกประการคือการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ในหน่วยงาน ให้มีความรู้ ความสามารถ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน อาจจัดทำในรูปแบบ ส่งบุคลากรเข้าฝึกอบรมหรือจัดโครงการศึกษาดูงานกับหน่วยงานที่มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ แต่หากผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้อนุมัติโครงการ ดำเนินการศึกษาดูงานผิดวัตถุประสงค์ อาจต้องรับผิดชอบใช้ ค่าสินไหมทดแทนคืนแก่หน่วยงานได้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่แนะนำเสนอนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อผู้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรใช้เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจในการทำงานหรือบุคคลทั่วไป ที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูลดังกล่าว

เนื้อเรื่องบทความ

นายกเทศมนตรี (ผู้ฟ้องคดี) เป็นผู้อนุมัติโครงการ รวมทั้งอนุมัติค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาศักยภาพงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบล ซึ่งกำหนดให้ดูงาน ต่างจังหวัด เป็นเวลา ๕ วัน ต่อมาได้มีผู้ร้องเรียนว่า จำนวนของผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานมีจำนวน ๕๐ คน แต่มีผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานจำนวน ๓๙ คน และมีการเบิกค่าใช้จ่ายจากงบประมาณเต็มจำนวน อีกทั้งไม่ได้ ดำเนินการตามแผนหรือรายการที่กำหนด มีการเบิกค่าวัสดุอุปกรณ์ เบิกค่าวิทยากร เป็นเท็จ และนำช่วงเวลา เดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยมีได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วนำมาเบิกรวมค่าใช้จ่าย ที่กำหนดไว้เดิมสำหรับที่ให้จัดอบรมดูงานในประเทศ เป็นเหตุให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ตามที่มีการร้องเรียน

ผลการสอบสวนปรากฏว่า การจัดฝึกอบรมศึกษาดูงานตามโครงการดังกล่าว ในวันแรก ไม่มีการฝึกอบรม เป็นเพียงการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการเดินทาง ไม่มีเอกสารฝึกอบรม ไม่มีวิทยากร ผู้บรรยาย ในส่วนของการศึกษาดูงานต่างจังหวัด มีการศึกษาดูงานจริงเพียง ๑ วัน จากทั้งหมด ๔ วัน โดยในช่วงของการศึกษาดูงานต่างจังหวัด มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๓๕ คน เดินทางไปต่างประเทศ และมีการเบิกจ่ายเป็นค่าอาหาร ค่าที่พักและค่ายานพาหนะในช่วงที่เดินทางไปต่างประเทศ อันเป็นการ เบิกจ่ายเท็จ มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ราชการเป็นเงิน ๒๕๔,๐๐๐ บาท

จากเหตุดังกล่าวมีผู้ที่ต้องรับผิดชอบจำนวน ๔ คน ได้แก่ ๑.ผู้เสนอโครงการ ๒.ปลัดเทศบาลตำบล ๓.นายกเทศมนตรี ในฐานะผู้อนุมัติโครงการและการเบิกจ่ายเงิน (ผู้ฟ้องคดี) ๔.ผู้อำนวยการกองคลัง ในฐานะผู้ตรวจสอบรายละเอียดฎีกาเบิกจ่าย โดยบุคคลทั้งสี่ เป็นผู้ร่วมเดินทาง

/ไปต่าง...

ไปต่างประเทศด้วย จากพฤติกรรมดังกล่าว ถือเป็นการใช้โอกาสในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งใจเบี่ยงเบนประมาทของทางราชการโดยทุจริตและเบียดบังงบประมาณโดยมิชอบ เห็นควรให้บุคคลทั้งสองร่วมรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเท่าๆกัน ผู้ว่าราชการจังหวัดได้เห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิด และได้มีคำสั่งจังหวัดให้ชดใช้จำนวน ๖๓,๕๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งต่อมาเทศบาลได้มีการเพิกถอนคำสั่ง และได้มีคำสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลังเป็นเงิน ๙๑,๗๕๕ บาท ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่นายกเทศมนตรีแจ้งผลการพิจารณาและยืนยันตามคำสั่งเดิม ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า ในการเบิกจ่ายงบประมาณตามโครงการ ผู้ฟ้องคดีชอบที่จะตรวจสอบรายละเอียดการเบิกจ่ายตามที่ปลัดเทศบาลตำบลเสนอม่า ว่าถูกต้องตรงกับโครงการที่อนุมัติหรือไม่ หากเห็นว่าถูกต้องจึงลงนามอนุมัติให้เบิกจ่ายงบประมาณได้ เมื่อผู้ฟ้องคดีได้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมและร่วมเดินทางไปทัศนศึกษาดูงานต่างประเทศ ซึ่งมีได้อยู่ในแผนงานโครงการที่อนุมัติไว้ก่อนหน้านี้ จึงต้องรู้และทราบว่ามีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๓๕ คน การที่ผู้ฟ้องคดีลงนามอนุมัติให้เบิกค่าใช้จ่ายในช่วงเวลาที่ตนเองรวมทั้งผู้เข้าร่วมอบรมเดินทางไปทัศนศึกษาดูงานต่างประเทศ ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้อนุมัติโครงการย่อมต้องทราบว่าไม่สามารถอนุมัติเบิกค่าใช้จ่ายได้ แต่ยังคงลงนามอนุมัติให้เบิกค่าใช้จ่าย กรณีต้องถือว่าผู้ฟ้องคดีกระทำละเมิดโดยจงใจ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าจ่ายในการฝึกอบรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๙ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลตำบลแล้ว ตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในส่วนของการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกรมบัญชีกลางที่ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนร้อยละ ๓๐ ของความเสียหาย เป็นเงินจำนวน ๙๑,๗๕๕ บาท เป็นการกำหนดค่าสินไหมทดแทนที่คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมตามมาตรา ๘ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ แล้ว ดังนั้นคำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวและคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์จึงชอบด้วยกฎหมาย

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อผ.๑๔๐/๒๕๖๗ ได้วางบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการ กล่าวคือ ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและศึกษาดูงานที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงผู้เข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาดูงานที่ต้องเข้าร่วมตามแผนงานหรือรายการฝึกอบรมที่ระบุไว้ในแผนงานที่ได้รับอนุมัติ ในส่วนของผู้มีหน้าที่อนุมัติเบิกจ่ายงบประมาณ รู้และทราบรายละเอียดของโครงการอบรมและศึกษาดูงาน รวมทั้งเป็นผู้เข้าร่วมอบรมศึกษาดูงานด้วย แต่ยังคงลงนามอนุมัติค่าใช้จ่ายที่เป็นเท็จ ทั้งที่ทราบว่าไม่เป็นไปตามแผนหรือรายการที่ได้อนุมัติ อันเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ทำให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหาย ถือเป็นภาระละเมิดที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและตามสัดส่วนแห่งความรับผิดชอบของตน

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อผ.๑๔๐/๒๕๖๗

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
ผู้เรียบเรียง นายจิรภัฏ รอบรัตน์ นิติกรปฏิบัติการ

